

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2004

2009

Επιτροπή Νομικών Θεμάτων
Ο Πρόεδρος

12.9.2007

Κύριο Miroslav Ouzký
Πρόεδρο
Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων
ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

Θέμα: Γνωμοδότηση σχετικά με τη νομική βάση της πρότασης για οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον καθορισμό πλαισίου κοινοτικής δράσης με σκοπό την επίτευξη αειφόρου χρήσης των φυτοφαρμάκων (COM(2006)0373 – C6-0246/2006 – 2006/0132(COD))

Κύριε Πρόεδρε,

Με επιστολή της 29 Ιουνίου 2007 ζητήσατε από την Επιτροπή Νομικών Θεμάτων να εξετάσει, σύμφωνα με το άρθρο 35, παράγραφος 2, του Κανονισμού, την ισχύ και την καταλληλότητα της νομικής βάσης της ανωτέρω πρότασης της Επιτροπής.

Η επιτροπή εξέτασε το εν λόγω ζήτημα κατά τη συνεδρίασή της στις 12 Σεπτεμβρίου 2007.

Ιστορικό

Η πρόταση της Επιτροπής στηρίζεται αποκλειστικά στο άρθρο 175 παράγραφος 1 της Συνθήκης ΕΚ. Η Επιτροπή Περιβάλλοντος προτείνει, ωστόσο, την υιοθέτηση μιας διπλής νομικής βάσης, δηλαδή το άρθρο 152 παράγραφος 4 και το άρθρο 175 παράγραφος 1 της Συνθήκης ΕΚ.

Η υπό εξέταση νομικές βάσεις

Άρθρο 152

1. Κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή όλων των πολιτικών και δράσεων της Κοινότητας, εξασφαλίζεται υψηλού επιπέδου προστασία της υγείας του ανθρώπου.

Η δράση της Κοινότητας, η οποία συμπληρώνει τις εθνικές πολιτικές, αποβλέπει στη βελτίωση της δημόσιας υγείας, καθώς και στην πρόληψη της ανθρώπινης ασθένειας σε όλες τις μορφές της και στην αποτροπή των πηγών κινδύνου για την ανθρώπινη υγεία. Η δράση αυτή καλύπτει την καταπολέμηση των μεγάλων πληγών της ανθρωπότητας στον τομέα της υγείας, ευνοώντας τη διερεύνηση των αιτίων τους, της μετάδοσης και της πρόληψής τους, καθώς και την ενημέρωση και τη διαπαιδαγώγηση στον τομέα της υγείας.

Η Κοινότητα συμπληρώνει τη δράση των κρατών μελών για τη μείωση της βλάβης που προκαλούν στην υγεία τα ναρκωτικά, συμπεριλαμβανομένης της ενημέρωσης και της πρόληψης.

2. Η Κοινότητα ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών στους τομείς που αναφέρει το παρόν άρθρο και, εν ανάγκη, στηρίζει τη δράση τους.

Τα κράτη μέλη συντονίζουν μεταξύ τους, σε συνδυασμό με την Επιτροπή, τις πολιτικές και τα προγράμματά τους στους τομείς που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Η Επιτροπή μπορεί να αναλαμβάνει, σε στενή επαφή με τα κράτη μέλη, κάθε χρήσιμη πρωτοβουλία για την πρόωθηση του συντονισμού αυτού.

3. Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη ευνοούν τη συνεργασία με τις τρίτες χώρες και τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς σε θέματα δημόσιας υγείας.

4. Το Συμβούλιο, ενεργώντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, συμβάλλει στην υλοποίηση των στόχων του παρόντος άρθρου, θεσπίζοντας:

α) μέτρα με υψηλές προδιαγραφές όσον αφορά την ποιότητα και την ασφάλεια των οργάνων και ουσιών ανθρώπινης προέλευσης, του αίματος και των παραγώγων του. Αυτά τα μέτρα δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να διατηρούν ή να εισάγουν αυστηρότερα προστατευτικά μέτρα·

β) κατά παρέκκλιση από το άρθρο 37, μέτρα στον κτηνιατρικό και φυτοϋγειονομικό τομέα με άμεσο στόχο την προστασία της δημόσιας υγείας·

γ) μέτρα ενθάρρυνσης της προστασίας και της βελτίωσης της υγείας του ανθρώπου, εκτός οιασδήποτε εναρμόνισης των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής, διατυπώνει επίσης συστάσεις για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου.

5. Η δράση της Κοινότητας στον τομέα της δημόσιας υγείας αναπτύσσεται χωρίς να θίγονται στο παραμικρό οι αρμοδιότητες των κρατών μελών σε ό,τι αφορά την οργάνωση και την παροχή των υγειονομικών υπηρεσιών και της ιατρικής περίθαλψης. Ειδικότερα, τα μέτρα περί των οποίων η παράγραφος 4 στοιχείο α), δεν θίγουν τις εθνικές διατάξεις περί

δωρεάς ή ιατρικής χρήσεως οργάνων και αίματος.

Άρθρο 175

1. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, αποφασίζει τις δράσεις που πρέπει να αναλάβει η Κοινότητα για την υλοποίηση των στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 174.

Άρθρο 174

1. Η πολιτική της Κοινότητας στον τομέα του περιβάλλοντος συμβάλλει στην επιδίωξη των ακόλουθων στόχων:

- τη διατήρηση, προστασία και βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος,*
- την προστασία της υγείας του ανθρώπου,*
- τη συνετή και ορθολογική χρησιμοποίηση των φυσικών πόρων,*
- την προώθηση, σε διεθνές επίπεδο, μέτρων για την αντιμετώπιση των περιφερειακών ή παγκόσμιων περιβαλλοντικών προβλημάτων.*

2. Η πολιτική της Κοινότητας στον τομέα του περιβάλλοντος αποβλέπει σε υψηλό επίπεδο προστασίας και λαμβάνει υπόψη την ποικιλομορφία των καταστάσεων στις διάφορες περιοχές της Κοινότητας. Στηρίζεται στις αρχές της προφύλαξης και της προληπτικής δράσης, της επανόρθωσης των καταστροφών του περιβάλλοντος, κατά προτεραιότητα στην πηγή, καθώς και στην αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει».

Στο πλαίσιο αυτό, τα μέτρα εναρμόνισης που ανταποκρίνονται σε ανάγκες προστασίας του περιβάλλοντος περιλαμβάνουν, όπου ενδείκνυται, ρήτρα διασφάλισης που εξουσιοδοτεί τα κράτη μέλη να λαμβάνουν, για μη οικονομικούς περιβαλλοντικούς λόγους, προσωρινά μέτρα υποκειμένα σε κοινοτική διαδικασία ελέγχου.

3. Κατά την εκπόνηση της πολιτικής της στον τομέα του περιβάλλοντος, η Κοινότητα λαμβάνει υπόψη:

- τα διαθέσιμα επιστημονικά και τεχνικά δεδομένα,*
- τις συνθήκες του περιβάλλοντος στις διάφορες περιοχές της Κοινότητας,*
- τα πλεονεκτήματα και τις επιβαρύνσεις που μπορούν να προκύψουν από τη δράση ή την απουσία δράσης,*
- την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της Κοινότητας στο σύνολό της και την ισόρροπη ανάπτυξη των περιοχών της.*

4. Στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, η Κοινότητα και τα κράτη μέλη συνεργάζονται με τις τρίτες χώρες και τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς. Ο τρόπος της συνεργασίας της Κοινότητας μπορεί να αποτελεί αντικείμενο συμφωνιών μεταξύ της Κοινότητας και των ενδιαφερομένων τρίτων μερών. Η διαπραγμάτευση και η σύναψη των συμφωνιών αυτών γίνονται σύμφωνα με το άρθρο 300.

Το προηγούμενο εδάφιο δεν θίγει την αρμοδιότητα των κρατών μελών να διαπραγματεύονται στα πλαίσια διεθνών οργανισμών και να συνάπτουν διεθνείς συμφωνίες.

Αξιολόγηση

Η νομική βάση καθορίζει την αρμοδιότητα της Κοινότητας *ratione materiae* και εξειδικεύει με ποιο τρόπο μπορεί να ασκηθεί η αρμοδιότητα αυτή, δηλαδή το νομοθετικό μέσο/τα νομοθετικά μέσα το οποίο/τα οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί/χρησιμοποιηθούν και τη διαδικασία λήψης απόφασης.

Υπό το φως των ανωτέρω πρέπει να εξετασθεί κατά πόσον το άρθρο 152 παράγραφος 4 σε συνδυασμό με το άρθρο 175 παράγραφος 1 πρέπει να αποτελέσουν την κατάλληλη νομική βάση της προτεινόμενης οδηγίας.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, η προτεινόμενη οδηγία θα περιλαμβάνει κανόνες που θα αφορούν τα εξής:

- Κατάρτιση Εθνικών Σχεδίων Δράσης για τον καθορισμό στόχων μείωσης των πηγών κινδύνου, των κινδύνων και της εξάρτησης από χημικά μέσα φυτοπροστασίας (Εθνικά Σχέδια Δράσης - ΕΣΔ), τα οποία σχέδια θα παρέχουν την αναγκαία ευελιξία για την προσαρμογή των μέτρων στις ιδιαίτερες συνθήκες των κρατών μελών.
- Συμμετοχή των ενδιαφερομένων στην κατάρτιση, την εφαρμογή και την αναπροσαρμογή των ΕΣΔ.
- Δημιουργία συστήματος κατάρτισης και ευαισθητοποίησης των διανομέων και των επαγγελματιών χρηστών φυτοφαρμάκων, ώστε να εξασφαλίζεται ότι έχουν πλήρη επίγνωση των συνθηκών κινδύνων. Καλύτερη ενημέρωση του πληθυσμού με εκστρατείες ευαισθητοποίησης, τη διάδοση πληροφοριών από τους λιανέμπορους και με άλλα κατάλληλα μέτρα.
- Τακτικός έλεγχος του εξοπλισμού εφαρμογής ώστε να περιορίζονται οι δυσμενείς επιπτώσεις των φυτοφαρμάκων στην υγεία του ανθρώπου (ιδίως ως προς την έκθεση των χειριστών) και στο περιβάλλον κατά την εφαρμογή.
- Απαγόρευση των αεροψεκασμών, με δυνατότητα παρέκκλισης, ώστε να περιορισθεί ο κίνδυνος σοβαρών δυσμενών επιπτώσεων στην υγεία του ανθρώπου και στο περιβάλλον, ιδίως από τη μετακίνηση του ψεκαστικού νέφους.
- Ειδικά μέτρα για την προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος από τη ρύπανση από φυτοφάρμακα.

- Καθορισμός περιοχών σημαντικά μειωμένης ή μηδενικής χρήσης φυτοφαρμάκων, κατ' αναλογία προς τα μέτρα που λαμβάνονται βάση άλλων νομοθετημάτων (όπως η οδηγία πλαίσιο για τους υδάτινους πόρους, η οδηγία για τα πτηνά, η οδηγία για τα ενδιαιτήματα κλπ.) ή για την προστασία ευπαθών ομάδων του πληθυσμού.
- Χειρισμός και αποθήκευση φυτοφαρμάκων, συμπεριλαμβανομένων των συσκευασιών και των υπολειμμάτων τους.
- Εκπόνηση κοινοτικών προτύπων ολοκληρωμένης διαχείρισης των επιβλαβών οργανισμών (IPM) και δημιουργία των αναγκαίων συνθηκών για την εφαρμογή της IPM.
- Μέτρηση της προόδου προς τη μείωση των κινδύνων, με κατάλληλους εναρμονισμένους δείκτες.
- Καθιέρωση συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών για τη συνεχή διατύπωση και βελτίωση κατάλληλων κατευθυντηρίων γραμμών, βέλτιστων πρακτικών και συστάσεων.

Τόσο από το προοίμιο όσο και από τις διατάξεις της πρότασης οδηγίας προκύπτει με σαφήνεια ότι αυτή αποσκοπεί να εξισορροπήσει τους στόχους της προστασίας της ανθρώπινης υγείας και της προστασίας του περιβάλλοντος.

Το ερώτημα που ανακύπτει είναι κατά πόσον είναι απαραίτητο να προστεθεί το άρθρο 152 παράγραφος 4 στην ισχύουσα νομική βάση του άρθρου 175 παράγραφος 1.

Είναι γνωστό, ότι το άρθρο 175 παράγραφος 1 αναφέρεται στους στόχους του άρθρου 174, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται η «προστασία της ανθρώπινης υγείας».

Εάν τώρα εξετάσουμε το άρθρο 152 παράγραφος 4 διαπιστώνουμε ότι το στοιχείο δ) προβλέπει την έγκριση, με τη διαδικασία συναπόφασης, μέτρων στον φυτογαιονομικό τομέα, τα οποία αποσκοπούν άμεσα στην προστασία της ανθρώπινης υγείας προκειμένου να συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στο εισαγωγικό τμήμα του άρθρου 152. Πράγματι το δεύτερο εδάφιο της πρώτης παραγράφου του άρθρου 152 αναφέρεται «στην πρόληψη της ανθρώπινης ασθένειας σε όλες τις μορφές της και την αποτροπή των πηγών κινδύνου για την ανθρώπινη υγεία».

Στο άρθρο 152 παράγραφος 1 αναφέρεται ρητώς ότι η δράση της Κοινότητας συμπληρώνει τις εθνικές πολιτικές, αποβλέπει στη βελτίωση της δημόσιας υγείας και στην καταπολέμηση των μεγάλων πηγών της ανθρωπότητας. Το άρθρο 152 μπορεί συνεπώς να θεωρηθεί ως κατάλληλη νομική βάση όσον αφορά τη λήψη μέτρων που αφορούν τη δημόσια υγεία.

Δεδομένου συνεπώς ότι η προτεινόμενη οδηγία είναι ισόρροπη τόσο όσον αφορά την προστασία της ανθρώπινης υγείας όσο και την προστασία του περιβάλλοντος, είναι ενδεδειγμένη η χρησιμοποίηση μιας διπλής νομικής βάσης, δηλαδή το άρθρο 152 παράγραφος 4 και το άρθρο 175 παράγραφος 1 της Συνθήκης ΕΚ.

Κατά τη συνεδρίασή της στις 12 Σεπτεμβρίου 2007, η Επιτροπή Νομικών Θεμάτων αποφάσισε, ομόφωνα¹, να σας συστήσει ότι το άρθρο 152 παράγραφος 4 και το άρθρο 175

¹ Ήταν παρόντες κατά την ψηφοφορία οι βουλευτές Giuseppe Gargani (πρόεδρος), Cristian Dumitrescu (αντιπρόεδρος), Rainer Wieland (αντιπρόεδρος), Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (αντιπρόεδρος), Marek

παράγραφος 1 της Συνθήκης ΕΚ πρέπει να αποτελέσουν την κατάλληλη νομική βάση της πρότασης για οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον καθορισμό πλαισίου κοινοτικής δράσης με σκοπό την επίτευξη αειφόρου χρήσης των φυτοφαρμάκων.

Με εξαιρετική εκτίμηση,

Giuseppe Gargani

Aleksander Czarnecki, Albert Deß, Bert Doorn, Janelly Fourtou, Monica Frassoni, Jean-Paul Gauzès, Othmar Karas, Piia-Noora Kauppi, Barbara Kudrycka, Klaus-Heiner Lehne, Katalin Lévai, Hans-Peter Mayer, Manuel Medina Ortega, Hartmut Nassauer, Michel Rocard, Aloyzas Sakalas, María Sornosa Martínez, Francesco Enrico Speroni, Daniel Strojž και Jacques Toubon.